GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA:
BRAȘOVŬ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ḌI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe șése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România și străinătate:
Pe anŭ 40 fr., pe șése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 francĭ.

ANULŬ XLIX.

SĔ PRENUMERĂ:
la poște, la librării și pe la dd. corespondenți.

ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicar

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 160. Vinerĭ, 18 (30) Iulie. 1886.

Demonstrațiunile politice maghiare.

I.

Brașovŭ 16 Iulie 1886.

Ungurii nu mai încétă cu demonstrațiunile politice: Aḍĭ în Clușiu, mâne în Pesta, icĭ contra naționalitățilorŭ nemaghiare, colo în contra armatei comune, dincolo pentru aspirațiunile lorŭ naționale și de statŭ. In tóte și pretutindenĭ facŭ gură mare, ear foile maghiare de tóte colorile se întrecŭ una pe alta în vehemența limbagiului și în scornirea de scirĭ sensațiunale.

Unulŭ séu altulŭ va ḍice póte, că Maghiarii de aceea facŭ atâta sfară'n țéră, pentrucă simțindu-se isolațĭ și puținĭ la numĕrŭ, sîmtŭ totodată și trebuința de a face sgomotŭ în țéră, ca sĕ se crédă că-sŭ mulțĭ și puternicĭ și ca ei înșișĭ sĕ se încurageze prin acésta la fapte marĭ șovinistice.

Negreșitŭ că și considerațiunĭ de aceste vorŭ conduce pe arangiatorii de demonstrațiunĭ din Peșta și din Clușiu. Nu trebue sĕ uitămŭ însĕ, că, șoviniștĭ orĭ neșoviniștĭ, Maghiarii au trecutŭ printr'o scólă politică și că cei ce astăḍĭ conducŭ politica maghiară guvernamentală și oposițională au crescutŭ în scóla revoluționară, care învéță, că drepturile unei națiunĭ se iau, nu se cerșescŭ

Astfelŭ demonstrațiunile politice ale Maghiarilorŭ se presentă și în lumina unei tactice în luptele lorŭ politice.

Maghiarii nu se lasă de demonstrațiunĭ, fiindcă pe calea acésta și cu metodulŭ lorŭ de până acum, de a se impune josŭ și susŭ, au dobênditŭ succese însemnate politice și au ajunsŭ sĕ predomnéscă aḍĭ esclusivŭ têrêmulŭ vieței publice de statŭ în Transilvania și Ungaria și sĕ eserceze chiar o mare influință asupra monarchiei întregĭ.

Demonstrațiunile maghiare au avutŭ până acum efectele lorŭ, carĭ, pentru unŭ timpŭ celŭ puținŭ, au fostŭ favorabile situațiunei politice a Maghiarilorŭ și décă aceste demonstrațiunĭ — precum sperămŭ — astăḍĭ nu mai au șansele de odinióră, causa este, că prin cunoscutele esagerărĭ „patrioții“ s'au deochiatŭ și amenințările lorŭ nu mai bagă în fiorĭ pe nimenĭ.

Cu tóte aceste nu putemŭ sĕ trecemŭ cu vederea, că și în momentele de față, demonstrațiunile din Peșta și din provincià în contra armatei comune urmărescŭ o țintă politică și se facŭ și se continuă cu órecare metodă. Inițiativă la asemenĭ ocasiunĭ o iau totdéuna cei din stânga estremă, ei începŭ certa, ei amenință și d-lŭ Tisza întrebuințéză apoi ocasiunea de a declara cercurilorŭ influente din Viena, că dânsulŭ nu mai póte apĕra interesele tronului și ale monarchiei în Ungaria, décă nu se va face ceea séu ceea concesiune spre a mulcomi spiritele agitate din țéră.

Acésta amŭ puté-o numi metoda de a face presiune asupra corónei în sensulŭ dorințelorŭ și aspirațiunilorŭ maghiare de astăḍĭ și, judecândŭ după cuprinsulŭ articulilorŭ foilorŭ guvernamentale din ḍilele ultime, ne vine a crede că d-lŭ Tisza vrea sĕ pună acéstă metodă în practică și în casulŭ privitorŭ la afacerea Edelsheim-Ianski.

Ce ḍicea óre dĕunăḍile „Pesti Naplo“? — „Dreptulŭ Ungariei e mare... Ungaria are unŭ dreptŭ și asupra armatei comune. Ungaria dă soldațĭ. Ungaria dă banĭ. Ungaria nu pretinde grația, décă își revindică dreptulŭ asupra armatei. Ungaria pretinde reforma armatei comune.“

Apelulŭ pregătitŭ pentru adunarea de poporŭ din Peșta nu amintesce nimicŭ de-o armată maghiară independentă. „dér accentuéză numai „reforma“ armatei comune, o țintă pe care cei din Peșta credŭ că o vorŭ puté-o ajunge.

Ei demonstréză în speranță că vorŭ dobêndi cu o concesiune mai multŭ, făcêndŭ sĕ se întăréscă pretinsulŭ dreptŭ alŭ Ungariei.

Intêlnirile.

Din incidentulŭ întêlnirei lui Kalnoky cu Bismarck la Kissingen, scrie „Novoie Vremja“ din Petersburgŭ următórele:

Austria este amenințată de sórtea Turciei, care căutândŭ ajutorŭ la tóte puterile, a devenitŭ jucăria în mâna lorŭ. Când a părăsitŭ Kalnoky Petersburgulŭ, a dusŭ cu sine convingerea, că interesele Rusiei și Austriei nu colidéză în mĕsură așa de mare, precum ar vré se facă a se crede apĕrătorii de interese de partidă în Viena și Pesta, carĭ împingŭ Austria în prăpastiă. E posibilŭ, că Kalnoky nu și-a schimbatŭ părerile, dér politica austriacă în Orientŭ nu trăiesce decâtŭ în idea, de a pune câtŭ numai se póte mai multe piedecĭ în calea Rusiei.“

„In asemenĭ împrejurărĭ este *neevitabilŭ conflictulŭ armatŭ*. Și totușĭ esistă o cale, care duce la o înțelegere și pe care ar fi vrednicŭ de ostenélă a-o căuta. Visulŭ Austriei de a câștiga Constantinopolulŭ nu se va împlini nicĭodată. Politica ce-o urmăresce Austro-Ungaria în peninsula balcanică, este unŭ sistemŭ cu douĕ tăișurĭ și acésta înainte de tóte o va sĕmți ea însășĭ, pe câtŭ timpŭ va nutri orbulŭ antagonismŭ în contra Rusiei. In apele turburĭ bulgare Austria nu póte afla decâtŭ *rĕsboiulŭ*. De aceea ar trebui sĕ se dedea cu idea, că Bulgaria aparține de dreptŭ sferei de putere a Rusiei“.

La aceste observă „N. fr. Presse“ din Viena, că limbagiulŭ acesta e surprindĕtorŭ într'unŭ momentŭ, când d. Giers se pregătesce a merge la Kissingen și a păși în urma lui Kalnoky“...— Cine scie însĕ décă Giers s'a gânditŭ vr'odată a păși în urmele lui Kalnoky?

Francia și Rusia.

Ḍiarele francese nu suntŭ mulțumite cu rĕspunsulŭ ce l'a datŭ oficiosulŭ »Journal de St.-Petersbourg' în privința demonstrațiunilorŭ făcute la adresa Rusiei cu ocasiunea desvĕlirei statuei generalului Chanzi. Astfelŭ „La Liberté« scrie:

»Ḍiarulŭ din Petersburg a primitŭ cu órecare iritațiune interpretațiunile la care a datŭ nascere mimica, séu vorbele unui atașatŭ militarŭ rusŭ cu ocasiunea inaugurărei statuei generalului Chanzy la Nouart. Politica unui mare imperiu nu atârnă dela anecdote de felulŭ acesta, ḍice organulŭ oficiosŭ alŭ d-lui Giers. Fără îndoiélă Țarulŭ consultă numai sentimentulŭ sĕu personalŭ, acésta este adevĕrata esență a despotismului asiaticŭ, care domnesce în Rusia«.

»Moșulŭ actualului suveranŭ, țarulŭ Nicolae, n'avea altŭ sfetnicŭ decâtŭ pe sine; prea puținŭ îĭ păsa de manifestațiunile opiniunii publice din imperiulŭ sĕu. Astfelŭ dênsulŭ, în contra opiniunii publice, a primitŭ resbelulŭ contra Turciei, care a adusŭ armata francesă la Crimea și a impedicatŭ pentru multă vreme desvoltarea puterii rusescĭ în Orientŭ. Se póte ca guvernulŭ din Petersburgŭ sĕ fie dușmanŭ republicei francese; dér este în interesulŭ sĕu sĕ caute alianța francesă. Numai acésta póte sĕ-i asigure Rusiei libertatea acțiunilorŭ în Europa și Asia. Ambele țĕrĭ au dușmanĭ comunĭ; între ele trebue sĕ esiste o căsĕtoriă, décă nu din iubire, celŭ puținŭ rațională.“.

Adresa Scupcinei la discursulŭ Regelui.

Membrii Scupcinei sêrbescĭ s'au presentatŭ în corpore la Rege pentru a-i preda rĕspunsulŭ Scupcinei la discursulŭ tronului. Regele a primitŭ adresa cu multă amabilitate și a mulțumitŭ representațiunii naționale pentru supunerea și patriotismulŭ ei.

Adresa, care este o parafrază la discursulŭ tronului, promite monarhului că se va conforma dorinței Regelui în privința interesului și progresului naționalŭ. Poporulŭ sêrbŭ — astfelŭ ḍice adresa — are tótă încrederea în Rege, care din causa zelului prea mare d'a îndeplini sacrele datorii cătră poporŭ, în fața pericolului ce-lŭ amenință, nesocotesce propriulŭ sĕu periculŭ. Scupcina mulțumesce regelui că a sciutŭ sĕ apere interesele naționale, chemândŭ spre mulțumirea națiunei, armata sub drapelŭ, ca sĕ protesteze în contra propagandei de disordine la granițele sale și contra propagandei interesate din peninsula balcanică. Ințelepciunea a reținutŭ pe monarhŭ, atuncĭ când puterile marĭ s'au opusŭ spre a mai continua resbelulŭ. Poporulŭ însĕ este și va fi pururea gata a'șĭ apĕra interesele contra vr'unei schimbărĭ în peninsula balcanică și decĭ regele póte conta totŭ-déuna pe supunerea, entusiasmulŭ și sacrificiulŭ poporului. Adresa mai adaoge că Scupcina constată cu mulțumire că țéra stă în bune relațiunĭ cu cele lalte țĕrĭ limitrofe și, luândŭ cunoștință de acéstă, promite a da atențiune și resolva tóte lucrările anunțate prin a discursulŭ tronului și termină cu strigătulŭ entusiastŭ: Trăiéscă Regele Milanŭ I! trăiéscă familia regală!

Rusia și Bulgaria.

Din Sofia i se scrie fóiei „Bud. Korr,“ următórele:

Rumelia ostică a devenitŭ aḍĭ érășĭ teatrulŭ unorŭ agitațiunĭ spirituale. Se scie că Rusia a hotărîtŭ sĕ zidéscă o capelă în amintirea celorŭ căḍuțĭ în pasulŭ Șipca și unŭ comitetŭ cu consululŭ rusescŭ în frunte lucréză în Filipopolŭ în acestŭ scopŭ. Inginerulŭ militarŭ rusŭ Ausvensky s'a numitŭ conducĕtorulŭ alŭ zidirei capelei, alăturându-i-se și activulŭ membru alŭ comitetului panslavistŭ din St. Petersburgŭ, prințulŭ Vassiltșikoff. Acesta veni la Filipopolŭ. Indată după sosirea prințului, deputații oposițiunei rumeliote Jurowkoff și Nabutkoff, carĭ suntŭ cunoscuțĭ în tótă Bulgaria ca agitatorĭ, se duseră din Sofia la Filipopolŭ, unde imediatŭ după sosirea lorŭ începŭ se apară érășĭ fóia susținută cu banĭ rusescĭ „Soedinenie“. In acéstă fóiă apăru acum unŭ articulŭ plinŭ de ură contra prințului Alexandru, în care acesta e învinovățitŭ, că nu a rĕsplătitŭ poporului bulgarŭ jertfele ce le-a adusŭ în interesulŭ unirei. Acestŭ articulŭ a făcutŭ sânge rĕu în poporulŭ bulgarŭ, care 'șĭ-a și esprimatŭ desaprobarea în contra »Soedineniei« și organului lui Zankov »Snieteina«, într'o adunare poporală ținută la 18 c. în Sofia.

Aicĭ în Sofia se simte tare nisuința unora d'a spăria poporulŭ și pe deputațĭ cu idea unei ocupațiunĭ rusescĭ, cu scopŭ d'a-i seduce prin acésta la vr'o manifestațiune rusofilă. Dér tóte înzadarŭ, poporulŭ rĕmâne liniștitŭ și lealŭ, camera se ocupă cu afacerile interne ale țĕrii, ér politica esternă nu o atinge. In ḍilele acestea a apărutŭ în Sofia unŭ articulŭ scrisŭ de Zaharia Stoianoff, unulŭ din capii loviturii de statŭ, care a atrasŭ atențiunea tuturorŭ cercurilorŭ politice. Articululŭ constată, că „Grasdanin“, „Journal de St. Petersburg“, »Nowoje Wremja«, și „Moskowskija Wjedomosti“ aruncă mereu invectivă contra prințului Alexandru, și apoi ḍice mai departe:

„Guvernulŭ rusescŭ urmăresce uciderea regelui până în iadŭ, Rusia o socotesce acésta de permisă, „numai pentru nefericita nóstră Bulgariă“. Pe când în Rusia i se ia dreptulŭ d'a vorbi chiar simplului cetățênŭ, unui om ca Nabocoff, ce umblă încóce și'ncolo în uniformă, îi e permisŭ a înscena în foile oficióse o conjurațiune contra domnitorului unui altŭ statŭ. Pe când nenorocita presă ruséscă n'are dreptulŭ a scrie decâtŭ ca înregistratóre, „Grasdanin“, organulŭ prințului Meșcersky, care se redigéză în salonulŭ ministrului, are cutezanța a scrie, că „prințulŭ Bulgariei ar trebui sĕ fiă spênduratŭ de celŭ d'inteiu arbore mai bunŭ.“

Noi Bulgarii amŭ declaratŭ deja de repețite orĭ, că prințulŭ Alexandru e singurulŭ păzitorŭ alŭ neatêrnării nóstre naționale. Amŭ încercatŭ tóte, ca sĕ'mpăcămŭ pe cei din Gacina, dér tóte de geaba.

Serbia.

Scimŭ că regele Milanŭ a deschisŭ Scupcina la 19 curentŭ printr'unŭ discursŭ de tronŭ. „Le Temps“ analisândŭ și elŭ acestŭ documentŭ ḍice că, în maioritatea

atŭ politicei esterne a regatului şi rela- ...u Bulgaria. Discursulŭ constată, că Ser- ... tericită în incercarea ei de a apĕra trata- ... a mănţinė echilibrulŭ între statele balcanice; ... cedatŭ dorinţei unanime a puterilorŭ şi a încheiatŭ ...cea cu principatulŭ.

Relaţiunile Serbiei cu Bulgaria suntŭ totŭ aşa ca şi înaintea resbelului.

Trecêndŭ apoi la politica internă discursulŭ tronului se mărginesce a învita Scupcina sĕ ia cunoscinţă de legile şi decretele promulgate în timpulŭ rĕsboiului, şi sĕ consacre o mare atenţiune soluţiunei cestiunei financiare.

Elŭ trece sub tăcere soluţiunea cestiunei de reorganisare a armatei, care e de altmintrelea pusă în alŭ doilea rêndŭ, prin caracterulŭ puţinŭ satisfăcĕtorŭ alŭ situaţiunei sale interióre. S'a vĕḑutŭ după resultatulŭ alegerilorŭ că ţéra e hotărîtă a nu mai tolera regimulŭ d-lui Garaşaninŭ. Cestiunea financiară a guvernului, abusurile sale de putere, punerea în regie a vîndărei tutunurilorŭ au exasperatŭ populaţiunea.

Dér iată că oposiţiunea Scupcinei, în locŭ de a rĕmânea unită, celŭ puţinŭ în timpulŭ atacului, se împarte în trei fracţiunĭ duşmane: liberalii, radicalii şí unŭ grupŭ de progresişti, care recunoscŭ pe d. Piroćianicĭ de şefŭ. Astfelŭ guvernulŭ, graţiă acestei desbinărĭ, graţiă invalidărilorŭ ce face sĕ se pronunţe, are mânile libere în Scupcină.

Acéstă soliditate chiar a ministerului actualŭ este unŭ periculŭ. Ţéra pare hotărîtă, după scirile din Viena, sĕ se scape de cabinetulŭ Garaşanin; decă nu va puté isbuti prin mijlóce parlamentare. »Le Temps« nu crede imposibilă isbucnirea unei revoluţiunĭ, care ar pune chiar tronulŭ în periculŭ«.

Regele e, ca de obiceiu, perplexŭ. Cu ocasiunea unei primirĭ parlamentare elŭ a anunţatŭ în expresiunĭ vagĭ idea de a încredinţa Scupcinei revisuirea constituţiunei. Dér e fórte posibilŭ, ca, în locŭ de a înota astfelŭ în liberalismŭ, sĕ-i vină de odată ideea de a disolva parlamentulŭ, de a suspenda acţiunea legilorŭ şi de a încredinţa puterea unui ministru cesarianŭ ca d-nu Christicĭ. Acestŭ omŭ şi aceste mĕsurĭ arŭ aduce póte ordinea şi calmulŭ în Serbia, dér ar fi ordinea şi calmulŭ ce precédéză revoluţiunile, ér nu reformele.

Rusia şi Anglia în Asia.

Ḑiarului »Tars« i se scrie din Kabulŭ, că Rusia înaintéză cu avantŭ-posturile spre India: nu pe partea Heratului, ci a Turkestanului. Unŭ curierŭ sositŭ în Kabulŭ din Laisabodŭ de lângă Amu-Darja a adusŭ Emirului din Afganistanŭ vestea, că la Taş-Kurganŭ, reşedinţa Khanatului Vahan, a sositŭ unŭ agentŭ rusŭ ca sĕ negoţieze cu capii de acolo şi sĕ-i înduplece d'a se lipi de Rusia ca şi fraţii lorŭ din Mervŭ. Intêmplându-se acum ca propunerea ruséscă sĕ fiă primită, avan-posturile rusescĭ se vorŭ găsi numai într'o depărtare de 30 de mile de primulŭ oraşŭ anglo-indianŭ Gazanŭ şi ambele imperii uriaşe vorŭ fi despărţite nnmai prin munţii Hindukuş. După încorporarea Vahanului la imperiulŭ rusescŭ, Ruşii vorŭ deveni stăpânĭ peste intrarea rĕsăriteană a trecĕtórei Dora, care duce din Turkestanŭ directŭ în India şi anume în provincia Lahoristanŭ. Rusia prin urmare ar puté merge cu armata sa directŭ spre Raul-Pindi, depositulŭ centralŭ de arme alŭ Engliterei în India

SCIRILE ḐILEI.

Se plânge unŭ ḑiarŭ ungurescŭ din *Cluşiu*, că în comitatulŭ *Sibiiului* se află peste mĕsură puţine scolĭ cu limba de propunere maghiară. Astfelŭ de scóle suntŭ numai patru Faţă cu acestea se află în comitatŭ 146 scóle cu limba de propunere română şi germană. Numĕrulŭ învĕţătorilorŭ face 332; dintre aceştia sciu ungŭresce 158, nu sciu 174. Fóia „patriotică« învinovăţesce pe actualulŭ inspectorŭ de scóle, despre care ḑice, că de 8 anĭ de când se află în oficiu, fórte puţinŭ sporŭ a făcutŭ pe acestŭ terenŭ. Poftesce mai multŭ zelŭ şi conscienţiositate, ceea ce până acum ḑice, că înzadarŭ au aşteptatŭ dela d. Trauschenfeld. — Ce are sĕ caute scolĭ maghiare între Românĭ?

—x—

In *scóla de moşitŭ* din *Oradea-Mare* se primescŭ pentru cursulŭ de érnă mai multe frecventante cu stipendiu de statŭ. Concurentele au sĕ'şĭ triméţă petiţiunile provĕḑute cu actŭ de botezŭ, de sănĕtate şi de sĕrăciă până la 20 Augustŭ n. c. cătră directorulŭ institutului, profesorulŭ Dr. Markus Konrad, în Oradea-Mare.

—x—

„Pester Lloyd“, vorbindŭ de esportulŭ de vite, ce se face din *România* în Italia şi Francia, scrie următórele: „Exportulŭ vitelorŭ din România în Italia, care a începutŭ dela unŭ timpŭ sĕ fiă considerabilŭ, ia din ce în ce totŭ mai marĭ dimensiunĭ, încâtŭ pare că transacţiunile în acéstă privinţă în curêndŭ vorŭ deveni fórte solide şi bine regulate. Căile ferate române, acordândŭ marĭ reducerĭ de taxe, transportarea vitelorŭ se îndréptă spre Brăila şi Galaţĭ şi de aci apucă calea pe apă până la destinaţiune. Există o mare perspectivă că, îndată ce convenţiunea franceso-română va intra în vigóre, se vorŭ face marĭ cumpărărĭ de vite în România pentru Francia.«

—x—

Filoxera a apărutŭ şi în viile dela *Giorocŭ* în comitatulŭ *Aradului*.

—x—

D-lŭ *Dr. Pič*, profesorŭ la Universitatea din Praga, cunoscutulŭ archeologŭ şi istoriografŭ filoromânŭ, n călĕtoria sa spre România s'a opritŭ două ḑile la Braşovŭ. Alaltăerĭ a plecatŭ spre Bucurescĭ.

—x—

In nóptea de 14 Iuliu n. economilorŭ din *Orlatŭ Ioanŭ Duma*, *Petru Bradu*, *Iosifŭ Doloiu*, *Iuanŭ* şi *Petru Munteanŭ*, li s'a cositŭ de pe câmpŭ cucuruzele de cătră nisce rĕufăcĕtorĭ necunoscuţĭ.

—x—

Intr'o comună din comitatulŭ *Maramureşŭ*, în timpŭ de două lunĭ, au muritŭ de dissenteriă preste 179 persóne.

—x—

Ni se comunică într'o corespondenţă din *Rĕşinarĭ*, pe care nu o putemŭ publica în întregulŭ ei, că scóla de fete de acolo sufere unele neajunsurĭ, din causă că învĕţătorésa, care e şi preotésă, mai în fiăcare anŭ e în posiţiă binecuvêntată şi astfelŭ e nevoită sĕ păzéscă casa mai multŭ timpŭ. Ar fi de doritŭ ca în asemenĭ împrejurărĭ, învĕţătoresa sĕ'ngrijéscă de o suplinitóre, ca astfelŭ sĕ nu sufere scóla.

—x—

In *Viştea de susŭ* unŭ incendiu le-a pricinuitŭ în 19 Iuliu n., mai multorŭ locuitorĭ o pagubă de 1230 fl. Au arsŭ şi 21 de porcĭ. Foculŭ a fostŭ pusŭ şi criminalulŭ s'a prinsŭ.

In nóptea de 23 Iuliu n. unŭ gendarmŭ austriacŭ a fostŭ *împuşcatŭ* în *Gorlica Murowana* de nisce grănicerĭ ruşĭ; din alte părţĭ se raportéză însĕ, că ar fi fostŭ împuşcatŭ de unŭ altŭ gendarmŭ austriacŭ.

—x—

Gustavŭ *Götl*, administratorŭ alŭ institutului economicŭ de învĕţămêntŭ din *Mediaşŭ*, care fugise după ce a defraudatŭ o sumă de banĭ, a fostŭ arestatŭ în Aradŭ.

—x—

Inspectorulŭ *scólelorŭ române* din *Macedonia*, Apostolŭ Mărgăritŭ, a fostŭ în ḑilele aceste în Bucurescĭ. Întorcêndu-se la postulŭ sĕu duce cu sine doi tinerĭ macedonenĭ ca profesorĭ la scólele d'acolo.

—x—

Celebrulŭ pianistŭ rusŭ *Anton Rubinstein* va veni, după câtŭ se spune, la Bucurescĭ, urmândŭ unei învitărĭ a Reginei României. Rubinstein se ocupă în acestŭ momentŭ, la Peterhof, cu compunerea unei simfonii, spune „Telegrafulŭ“

—x—

Mare sensaţiune a produsŭ în *Triestŭ* arestarea fostului comptabilŭ alŭ „Lloydului austro-ungarŭ“ Hermenegild *Vida*. Se ḑice, că acesta e compromisŭ în cercetarea ce s'a pornitŭ contra mai multorŭ căpitanĭ ai »Lloydului“ pentru defraudare.

—x—

Ḑiarele din *Bucurescĭ* scriu, că espulsatulŭ *Săcăşanu*, care s'a întorsŭ din Parisŭ la Rusciucŭ, s'a dusŭ în ḑilele acestea la Bucurescĭ, dér a fostŭ dusŭ înapoi cu forţa la Rusciucŭ.

Pertractărĭ cu oferte în România. Camera de comerţŭ şi industria din Braşovŭ a fostŭ oficialŭ încunosciinţată despre următórele pertractărĭ cu oferte în România.

1. Construirea a 2 edificii pentru Curtea cu juraţĭ, tribunalŭ, judecătoria de ocolŭ şi poliţia districtului Argeşŭ pe loculŭ destinatŭ pentru acésta de cătră primăria din Piteştĭ, după planurile făcute pentru acéstă construire. Licitaţiunea se face la 20 Augustŭ (1 Septemvre) a. c. la ora 1 după ameḑĭ în localulŭ primăriei din Pitescĭ, unde reflectanţii au sĕ se presinte provĕḑuţĭ cu garanţiele respective. Condiţiunile şi planurile se potŭ vedé în fie-care ḑi de lucru în cancelaria primăriei din Pitescĭ.

2. Construirea drumului de ţéră (şoselei Buzĕu cătră scurtescĭ. Valórea lucrărilorŭ circa 12,351 francĭ. Licitaţiunea se face la 19 (31 Iuliu) a. c. în localulŭ comitetului permanentŭ din Buzĕu. Reflectanţii au sĕ depună o cauţiune de 5% din suma amintită mai susŭ. Condiţiunile mai de aprópe se potŭ vede în fiă-care ḑi în cancelaria numitului comitetŭ.

Cărţĭ şi charte oprite.

D-lŭ ministru *Trefort* ne mai procopsesce cu ordonanţa de sub Nr. 21596, cu data 5 Iuliu 1886, prin care interḑice *Istoria universală şi Istoria naţiunei Românescĭ, şi a Regatului ungarŭ*, de D-lŭ Dr. George Popŭ (în Aradŭ, 1882; tipogr. episcopéscă,) pentrucă acéstă istoriă ar fi falsă şi „contra statului;“ — mai departe opresce *Geografia Ungariei şi elemente din geografia generală*, de D lŭ Dr. Nic. Popŭ, (Braşovŭ, 1877. Tipogr. Ioan Gött; şi *Introducere în Geografiă* de D-lŭ Tuducescu, (Aradŭ 1881 Tipogr. D-lŭ Réthy Lipot;) aceste cărţĭ, pentrucă arŭ conţiné agitaţiunĭ contra statului, şi numele judeţelorŭ şi oraşelorŭ voiescŭ sĕ-le romaniseze — mai departe charta *Ungariei* de Thoth A. I. F. de-

FOILETONU.

VIORICA.

(poveste)

(Fine.)

Cum se lăţi p'în satŭ vestea că sĕ însóră moşu Vulturŭ, gurile slabe nu-lŭ mai cruţau nicĭ o leacă nicĭ pe dênsulŭ, deşi dóră nu era de aḑĭ de erĭ, şi nicĭ flăcău fără leacŭ de cunună de musteaţă, ca sĕ ḑicĭ, că sĕ batŭ fetele după dênsulŭ.... fără încolea bărbatŭ de vrîstă, ba de a puterea fi mai moşŭ căḑĭ dóră crăciunisĕ peste 25 de pĕrechĭ de crăciunĭ şi totŭ pe atâte Sân-Văsii şi Boboteze petrecuse.

— Mulţĭ, veḑĭ bine, ḑiceau de moşŭ Vulturŭ, că face bine că se-nsóră, că sci, orĭ şi cum o copilă i totŭ copilă şi nu se pricepe ea la tóte, ca şi o muiere'n vrêstă, trecută p'înŭ bune şi p'în rele. — Dêră ce-i mai multŭ şi mai alesŭ, carĭ cunosceau mai deaprópe pe harnica de vĕduvă din capulŭ satului şi fetele ei, îşĭ făcéu o sfântă cruce de dómne păzesce pe tótă lumea! şi jăléu din inimă pe moşŭ Vulturŭ, dér mai cu sémă pe Viorica de viéţa ce-o aştepta din clipita în care năprasnica de vĕduvă cu fetele ei o întra în casa şi'n agonisitulŭ lorŭ.

— Lui moşŭ Vulturŭ nicĭ că-i păsa de cele ce grăescŭ gurile slabe, că bag'sémă cea vĕduvă p'în câte de tóte sciea ea, deşi apa'n cofă ţĭ-o'nchega, l'o fi făcutŭ şi pe elŭ de nicĭ n'auḑia nicĭ nu vedea, ş'apoi într'altă vreme, cine mai scie.. dĕu tare nu m'aşĭ jura.. că nu i-or fi prinsŭ şi lui călcâele flacără de dragostea vĕduvei din capulŭ satului, ş'apoi Dómne feresce! p'întru cine pricepe, dragostea-i mare canonŭ de cine se legă, şi mai alesŭ decă s'o poticnitŭ de vr'unŭ omŭ de ḑile, cum era şi tatălŭ Viorícii că-ḑŭ.... bunŭ-i D-ḑeu, dêră din omŭ bunŭ ţĭ-lŭ face nebunŭ şi aşa ţi-lŭ mână şi ţi-lŭ cară şi ţi-lŭ duce şi ţi-lŭ aduce de ţi-lŭ pórtă ca blăstĕmulŭ şi aşa ţi-lŭ face şi ţi-lŭ preface de şi epurĭ ai puté prinde cu dênsulŭ.

— Viorica încă nu se lua după gurile ómenilorŭ că-ḑŭ de s'ar fi luatŭ în totdéună după câte o mai auḑitŭ ar fi trebuitŭ sĕ ésă din lume afară. Fără veḑĭ... ca o copilă cu minte ce era şi mâncată de nĕcasŭ, îşĭ făcea fire, ba în nevinovăţia ei copilăréscă încă se bucura, că tatălŭ ei sĕ 'nsóră şi-i aduce — după cum ḑicea ea — mamă-n casă şi surorĭ două, că veḑĭ.... orĭ şi cum sĕ săturase şi dênsa de atâta amarŭ de singurătate. — Ea se bucura — după cum v'am spusŭ — că ḑŭ dóră credea, că la lucru în câmpŭ şi acasa nu-o fi singură şi-o avé cine sĕ-i mai dea învĕţătură, ér când s'o duce undeva sci.... cum se ducŭ tóte fetele de séma Vioricii, la biserică orĭ jocŭ, o avé cine sĕ o tocméscă şi cine sĕ o chitéscă şi cu cine se mérgă, ér când o veni acasă, fiă de orĭ şi unde, o afla focŭ în vatră şi cina pe masă.

— Dér vai! tatălŭ Viorícii s'o însuratŭ şi i-o adusŭ mamă în casă şi surorĭ două, dér ce folosŭ, că-ḑŭ ea totŭ singură era. Singură la lucru, singură la mâncare şi în totŭ loculŭ singură. — Din nópte'n nópte îţĭ lucra şi se chinuia şi nimenĭ pe sfânta lume nu o întreba orĭ de-i fóme, orĭ sete. Ea n'avea Dumínecă, ea n'avea sĕrbătóre ca şi alţĭ creştinĭ şi totŭ nu era bine şi pe placŭ şi totŭ nu întra-n voiă la cea hărancă de maştera şi la fetele ei.

De-ar fi făcutŭ şi de-ar fi lucratŭ ea orĭ şi ce şi câtŭ de bine şi totŭ dênsa era cea bătută cu leuca la capŭ, nimernică, leneşă şi prăpădită şi n'avea omeniă de doi banĭ la casă. De o miă de orĭ sĕ se fi prăpăditŭ de fóme şi sete, de frigŭ şi ostenélă, că ḑeu nimenĭ nu venea sĕ-o védă orĭ sĕ-o întrebe; „că ce-i? orĭ ce-i lipsesce? orĭ nu-i trebue ceva?... ba nicĭ chiar tată-s'o nu îndrăsnea se-o facă acésta de năprasnica de muiere. —

Veḑĭ aşa îşĭ petrecea Viorica mândrele ḑile ale copilării, de când tată-s'o se însurase. Nu trecea o ḑi dela D-ḑeu în care ea se nu fi plânsŭ în cimitirulŭ satului şi se nu 'şĭ fi blăstămatŭ ceasulŭ şi ḑiua în care a venitŭ aicĭ pe lume de amarŭ şi de necasŭ şi de batjocură la nisce pricopsite de D ḑeu, carĭ în altă vreme nu erau vrednice, nicĭ sĕ-i treacă pe dinainte. Vai! de câte orĭ nu plecase ea sêrmana de acasă cu gândulŭ: ca singură cu mâna ei sĕ 'şĭ facă séma şi sĕ-'şĭ osêndescă sufletulŭ, numai sĕ nu tragă câte-o trasŭ şi sĕ scape de necasŭ. Dêră apoi erăşĭ se lua pe sémă şi singură ea pe ea se mângăia şi 'şĭ ḑicea:

„Că o fostŭ datŭ de óre cine
Omulŭ rĕu s'ajungă bine,
Şi o fostŭ scrisŭ de D-ḑeu
Omulŭ bunŭ s'ajungă rĕu,
Precum am ajunsŭ şi eu«.

Da! sĕ mângăia sêrmana de dênsa cu aceea: că aşa i-o fostŭ scrisă şi 'mpărţită dela D-ḑeu, şi apoi bine scia ea: că fiindu D-ḑeu părinte bunŭ şi de o potrivă dreptŭ cătră tóte fápturele sale, nu póte sĕ 'şĭ întórcă faţa pentru totdéuna dela unŭ sufletŭ dosăditŭ şi necăjitŭ cum era şi ea. — Şi nicĭ că s'a înşelatŭ.

Intr'o ḑi, pe când numai Viorica singură singurea rĕmăsese acasă, că-ḑŭ doră tatăs'o se dusese la plugăritŭ, şi maşteră-s'a cu fetele la têrgŭ — după ce îşĭ pusese în rêndŭ cele din casă şi de p'îngă casă, ca o fată vrednică ce era — luându-şĭ furca 'n brâu şi fusu 'n mână eşi în grădina casei şi răzimându-se de tulpina unui mĕrŭ umbrosŭ începu a torce. Der torcea, netorcea sêrmana de ea, căcĭ gândurile grele o apăsau, ér lacri-

semnată, care conține ducatulŭ sêrbescŭ, Timișana, Ardélulŭ, Croația, Slavonia, și județele mărginașe, granițele militare (Arad, Bettelheim frațĭ propr.); mai departe, desemnulŭ și cartea germană *Schulwandkarte* von Europa de Holb L. (Wolfenbüttel) în care Ungaria nu apare de sine stătătóre. — Aceste cărțĭ suntŭ oprite în întrégă Ungaria și depărtată din tóte scólele elementare.

Incă de multŭ amŭ comunicatŭ dintr'o corespondență ce ni se trimisese din Reșița-Montană, că rĕu mergŭ afacerile bisericei gr. or. române d'acolo, și ne-amŭ mărginitŭ a atrage atențiunea autorității mai înalte bisericescĭ. Se vede însĕ că lucrurile mergŭ totŭ așa înainte, căcĭ étă ce ni se scrie din nou:

Reșița-Montană, Iuliu 1886.

Prin acéstă epistolă vin a vĕ ruga, On. d-le Redactor, sĕ bine-voițĭ, la cele publicate în Nr. 83 'alŭ diarului »Gaz. Trans.", a da locŭ mai josŭ însemnatelorŭ mele rêndurĭ ca complectare la întrebarea pusă: »Cine este vina pentru demoralisarea și destrăbălarea poporului românŭ în unele părți?"

Vina pentru demoralisarea și destrăbălarea poporului românŭ din comuna nóstră R. M. suntŭ numai d-nii membrii ai comitetului parochialŭ. Decă 'șĭ-arŭ fi făcutŭ și împlinitŭ datorințele lorŭ cuviinciosŭ la arĕtarea făcută contra foștilorŭ ȩepitropĭ încă în anulŭ 1883, atuncĭ nu s'ar fi născutŭ ură între noi. Dênșii însĕ în timpulŭ de presinte aruncă fapta unulŭ pre altulŭ, védă însĕ a cui este vina. Așa au făcutŭ cu d-lŭ protopopŭ și așa au făcutŭ cu advocatulŭ sinodului diecesanŭ, d-lŭ Ioanŭ Budinteanu, din Bocșa-Mont., ḑicêndu-i ca sĕ se lase de a continua procesulŭ mai departe, că ei vorŭ căuta ca sĕ aducă tóte lucrurile și socotelile protocólelorŭ bisericescĭ în ordine; dér ce au făcutŭ până de presinte? Au adusŭ numai rĕu între poporulŭ nostru, ba în Februarie a anului curg. au adusŭ in S-ta nóstră biserică gendarmĭ, pentru a escorta pre acele persóne care s'au interesatŭ și se intereséză și până de presinte de S-ta nóstră biserică din comuna R. M.

Simtŭ o mare durere, când vĕdŭ rătăcirea în care se găsescŭ cei ce se pretindŭ chemațĭ a lucra pentru binele poporului, și durerea mĭ-e cu atâtŭ mai mare, cu câtŭ mare parte din cărturarii noștri — onóre escepțiunilorŭ — se folosescŭ de cartea ce au învĕțat'o tocmai spre rĕulŭ nostru. Atâtŭ deocamdată.

Deva, 26 Iulie 1886.

Stimate D-le Redactorŭ! Când s'au făcutŭ alegerile din urmă în representanța opidului Deva, alegĕtorii românĭ și maghiarĭ s'au consultatŭ în mai multe rêndurĭ și resultatulŭ a fostŭ, că »restaurațiunea" s'a făcutŭ în bună înțelegere, alegêndu-se toțĭ cu aclamațiune.

De primarŭ s'a alesŭ unŭ negutătorŭ armênŭ din Hațegŭ, în speranța și pe basa asigurărilorŭ date de elŭ și de partisanii sĕi, că ca omŭ trecutŭ în anĭ, așaderă ca omŭ espertŭ și moderatŭ, deși cu cunoscințe administrative fórte mărginite — va sci sĕ fiă mijlocitorŭ de bună înțelegere, între cei ce de mai nainte, prin neomenóse uneltirĭ și terorisărĭ, s'au înstrăinatŭ.

Speranțe deșerte, căcĭ d-nulŭ primarŭ îndată ce apucă în scaunulŭ sĕu, devenì o jucăriă, unŭ instrumentŭ in mâna celorŭ, carĭ vorŭ sĕ derégă și treburile opidului nostru, și așa în locŭ de a domoli spiritele, în locŭ de a apuca pe o cale de reconciliare, — în locŭ sĕ stângă ici și colo foculŭ, d-lŭ primarŭ este totdéuna în fruntea învrăjbitorilorŭ și dilnicŭ își croesce la planurĭ, cum s'ar pute face o gâlceavă nouă, care sĕ convină și celorŭ de susŭ.

Credŭ, că vĕ suntŭ în viuă memoriă desbaterile, când cu tăblițele din colțurile stradelorŭ, când patentații patrioțĭ — în urma inițiativei primarului, — luară refugiu a invoca sântulŭ nume alŭ »Statului maghiarŭ« și prin elŭ a mântui Deva de perire, făcêndŭ sĕ se nască o dispută politică, când bietulŭ nostru opidŭ nu e în stare sĕ-șĭ plătéscă oficialii, căcĭ deja înótă în datorii.

Astăḑĭ d-lŭ primarŭ sevêrșì unŭ nou actŭ patrioticŭ. Precum se scie, opidulŭ Deva n'a avutŭ localitățĭ pentru oficialii sĕi și așa anulŭ acesta a decisŭ, a edifica pe banĭ luațĭ împrumutŭ casa orașului.

A descrie rolulŭ și luptele primarului și în acésta causă, ar recere timpŭ și spațiu mai multŭ, ajungă a spune pe scurtŭ, că intrigile și svêrcolirile lui au avutŭ resultatulŭ, că fiindu-ne impusŭ de susŭ, orĭ vremŭ orĭ nu vremŭ, orĭ avemŭ banĭ orĭ nu, — trebue sĕ edificămŭ casa orașului.

Primarului nostru neastêmpĕratŭ, într'o nópte neliniștită, îi venì idea, sĕ facă unŭ memorialŭ despre edificarea casii orașului și sĕ-lŭ așeḑe in fundamentulŭ noului edificiu.

Mâne ḑi se scólă și face de scire prin unŭ avisŭ scurtŭ representanților opidanĭ, că elŭ invită pe representanții opidanĭ la festivitatea punerei fundamentului casei orașului. Acéstă procedere incorectă și ilegală a primarului a îndemnatŭ pe unii din representanțĭ a cere deslușirĭ, că: cum și în ce chipŭ, — pe ce basă și din inputernicirea cui se inscenéză aceea festivitate, așa într'unŭ timpŭ scurtŭ și fără ca sĕ spună măcarŭ că în ce modŭ și în a cui nume se înscenéză? D-lŭ primarŭ însĕ a denegatŭ a da rĕspunsŭ la întrebările făcute, ba a fostŭ atâtŭ de nesocotitŭ, de a îndrăsnitŭ cu amenințărĭ nedemne a se feri și a se ascunde formalŭ, ca sĕ nu dea nimenĭ față cu elŭ, până va juca rolulŭ sĕu de paiațŭ.

Ei, și pentruce atâta secretŭ, pentruce așa o fugă mare? Pentruce a denegatŭ primarulŭ arătarea actului, ce era sĕ fiă pusŭ în fundamentulŭ zidului? Rĕspunsulŭ e scurtŭ: Armnéulŭ nostru a voitŭ sĕ-șĭ arete de nou patriotismulŭ și maghiarismulŭ sĕu prin aceea, că „memorialulŭ sĕu" l'a compusŭ numai unguresce, și decĭ numai în acea limbă se va pune în fundamentulŭ zidului — așa posteritatea va avea unŭ nou documentŭ, că în Deva în anulŭ 1886 Iulie 26 au locuitŭ numai și numai Maghiarĭ.

Aflândŭ de acésta noué comediă a primarului representanții românĭ, au cerutŭ deslușirĭ prin, trimișii lorŭ, dela primarŭ. Aceștia însĕ, pe lângă cea mai mare istețime, nu au putu'ŭ da față cu primarulŭ, căcĭ fugia de ei, ca dracul de tămâiă.

In o astfelŭ de situațiune, ce era decĭ de făcutŭ, decâtŭ că representanții românĭ, — pentru a încungiura orĭce felŭ de inconveniente, — de carĭ d-lŭ primarŭ așa se vede, n'are nicĭ o temere, demonstrativŭ s'au depărtatŭ dela zidurile casei orașului, lăsândŭ acolo singurĭ pe fii lui Arpad și Tuhutum se cânte „Hazádnak rendületlenül« și sĕ ciocănéscă, cu ciocanulŭ împodobitŭ cu pantlicĭ roșu-albŭ-verde, și sĕ țină vorbirĭ câte vorŭ sci. —

La viitórea adunare representanții … treba pe d-lŭ primarŭ pentru faptulŭ … sperămŭ că nu se va pute ascunde fără …

Până atuncĭ îi ḑicemŭ și D-sale și acel… ilŭ mișca pe sfóră, ca sĕ le fiă de bine. — …

Corespondentulŭ

Ultime sciri.

Cetimŭ în „Voința Națională" dela 17 (24) ale curentei:

Ḑiarele de opozițiune, în specialŭ „Epoca" și „Națiunea", au publicatŭ diferite scirĭ, unele mai fantastice decâtŭ altele, cu privire la reintrarea în țéră a d-lui G. Secășanu, care a fostŭ espulsatŭ peste frontieră. Étă adevĕrulŭ în acéstă privință:

D. G. Secășanu, fără a adresa guvernului o prealabilă cerere pentru a reintra în țéră, cum au făcutŭ alțĭ espulsațĭ, din carĭ unii s'au și reîntorsŭ în țéră, a venitŭ în Capitală. Prefectura poliției, în locŭ de a aplica legea față cu d-nulŭ Secășanu, care pentru acestŭ faptŭ ar fi pututŭ fi pedepsitŭ cu închisóre de 6 lunĭ, a învitatŭ pe d. Secășanu sĕ părăséscă țéra și l'a recondusŭ printr'unŭ agentŭ al ei la Giurgiu, de unde s'a îmbarcatŭ pentru Rusciuk.

Câtŭ despre asertiunea ḑiarului „Epoca," că agentulŭ poliției a fostŭ însoțitŭ și de unŭ agentŭ secretŭ alŭ legațiunei austro-ungare, ea este o curată născocire a redactorilorŭ susŭ numitei foi, carĭ sĕ vede că nu cugetă decâtŭ la agențĭ secrețĭ ai diferitelorŭ legațiunĭ străine și judecă și pe alții după ei.

Adunărĭ poporale în afacerea Edelsheim-Iansky se vorŭ ține șiîn Stuhlweissenburg și Gran. Foile guvernamentale se lepĕdă de orĭ ce responsabilitate pentru aceste mișcărĭ, aruncândŭ tótă vina pe partida independentă. Se scie însĕ că în Seghedinŭ e amestecatŭ în mișcare și membrulŭ partidei guvernamentale Dr. I. Magyar. Ce ḑicŭ foile guvernamentale la acésta?

Ministrulŭ austriacŭ de comerțŭ Bacquehem a adresatŭ camerelorŭ de comerțŭ și industriă o circulară în afacerea tractărilorŭ pentru încheiarea convenției comerciale cu Italia și Germania. Ministrulŭ accentuéză în ordinațiune, că susținerea și lărgirea piețelorŭ străine pentru productele nóstre economice și industriale se potŭ obține numai prin tractate cu tarife convenționale și că aci țintesce guvernulŭ c. r. Acéstă declarațiune însemnéză o schimbare pe têrêmulŭ politicei vamale, căcĭ ea conține tocmai contrarulŭ acelei politice comerciale ce s'a urmatŭ de șépte anĭ în oficiulŭ comercialŭ austriacŭ. Póte că nu e nicĭ fără însemnătate, că ordinațiunea-cerculară s'a adresatŭ camerelorŭ comerciale tocmai în ḑiua, în care contele Kalnoky s'a întorsŭ din Kissingen.

Concertŭ. Atragemŭ atențiunea publicului asupra seratei asrtistice ce o arangiază astăḑĭ, Joi séra, în sala dela Nr. I cântăreții Odry Lehel și Solymosi Elek cu soția sa.

Editorŭ: **Iacobŭ Mureșianu.**
Redactorŭ responsabilŭ: **Dr. Aurel Mureșianu**

---

mele din ochĭ o năpădeau părae și din asta ceea începu a plânge. Dér plângea, plângea și se dăolea (jăluia) și 'șĭ blăstăma ursita ce i-o fostŭ împărțită, dér nu dóră că-i era bine — că de bine nimenĭ nu mai plânge — fără ca sĕ 'șĭ mai înece vaiulŭ și amarulŭ, unde se vedea așa de singură și părăsită 'n lume. Singură ḑĕu... ca cuculŭ și părăsită ca frunḑa 'n codru.—Că-ḑŭ n'avea frațĭ, n'avea sororĭ, n'avea mamă, n'avea tată, că de când tatăs'o șĭ-o adusŭ nevastă 'n casă, nicĭ grija nu i-o avea, — nu că dóră nu l'ar fi lăsatŭ inima, fără... că așa era voia mașteră-s'a. Déră apoi mai venindu'șĭ în fire și ștergêndu-șĭ cele lacrămĭ ce-i ardeau obrajii, începù érășĭ a tórce, a tórce și a cânta o doină de jale și de bănatŭ,—așa cum îi era traiulŭ și-i spunea inima, — și cum scie sĕ 'țĭ cânte numai unŭ sufletŭ de femeă necăjitŭ și de sórte asupritŭ.

Și cum sta ea colea singură 'n grădină lângă a mĕrului tulpină și plângea și suspina și torcea și cânta că:

»De-ar da D-ḑeu sĕ déie
Cine-i necăjitŭ sĕ péie;
Cui 'i bine sĕ trăéscă
De lume sĕ se hrănéscă«

fără de veste numai ce sĕ trezesce, că înaintea ei stă unŭ struțŭ de voinicŭ, nu mai mândru, tînĕrŭ și frumosŭ și chititŭ și prefăcutŭ, fără de gândeai că nu-i alta fără'i prisne (chiarŭ) ruptŭ din sóre și lăsatŭ aievea pe pămêntŭ, ca sĕ mângâe, îndulcéscă și mântuéscă pe unŭ sufletŭ nĕcăjitŭ. Ca înmărmuritŭ sta elŭ înaintea Vioricii cu mânile cruce și nu vrea a-șĭ crede ochilorŭ de ceea ce vedea. Nu scia elŭ capŭ cu samă, orĭ de-i făptură omenéscă copila ce torcea, plângea și cânta, orĭ dóră vre-o ḑină năsdrăvană, orĭ în altă vreme vre-unŭ ângerŭ din cerŭ venitŭ pe pămêntŭ. Dară nicĭ ḑînă năsdrăvană din munțĭ neâmblațĭ și stâncĭ nepĕtrunse, și nicĭ înger scoborît din cer nu era copila ce-o vedea înaintea lui fără făptură omenéscă ca și toțĭ ómenii, fata lui moșŭ Vulturŭ, frumósa și drăgălașa Viorica. Și cum stau ei acolo amêndoi, voiniculŭ necunoscutŭ și Viorica, și cum se uitau ei unulŭ la altulŭ, erau nu mai mândri și mai frumoșĭ, fără de gândeai că luceafĕrulŭ de seră și diminéță s'a întêlnitŭ față în față.

— Ca înmărmurițĭ steteau ei acolo amêndoi și vorbe'ntre dênsi nu schimbau, dér nu că dóră n'ar fi vrutŭ, fără că nu se mai săturau de a se privi și nu aflau de unde sĕ încépă. Abia întru târḑiu voiniculŭ străinŭ, înaltŭ și frumușelŭ, ca și trasŭ printr'unŭ inelŭ, prinse pe Viorica de mână, își puse o mână pe inimă, îi șoptì în taină ceva la urechiă, ea îi făcù unŭ semnŭ din capŭ, bagsamă, că sĕ invoesce și fără de-a mai schimba vr'unŭ legănatŭ cuvêntŭ baterŭ între dênșii, și fără de-a lăsa vre-o vorbă lui moșŭ Vulturŭ, că în care parte de lume a plecatŭ, decâtŭ o lungă căutătură, unŭ oftatŭ din inimă și o părechiă de lacrimĭ mormêntului cu érbă verde a — fiă odihnită — mumei sale din progadea satului — o apucară pe drumŭ în susŭ, ținêndu-se mână la mână și Viorica câtândŭ:

„Cine ne-o strica pe noi,
Pe noi bade pe-amêndoi,
Aibă casa cucului,
Și odihna vêntului.
— Că ḑĕu cuculŭ n'are casă,
Nicĭ vêntulŭ țéră alésă;
Și cucu n'are hodină,
Nice vêntu țéră lină"

Și cine ne-o despărți:
„Naibă pâne d'albă-n masă,
Nice tignă-'ntr'a lui casă.
Nicĭ copii de mângăere,
Nice lacră-mĭ-'ndurere,
Fără'n amarŭ și suspine,
Sĕ'șĭ petreacă a lui ḑile.«

Voiniculŭ însĕ făcêndu-i fire și mângăindu-o îi ḑicea:

„Copiliță Viorită,
Cu ochișorì de porumbiță,
Cu trandafirĭ pe guriță,
Péna corbului-'n cosiță,
Grijă dragă nu avea,
Că cineva ne-o strica,
Frică-'n tine nu sîmți,
Că noi dór' ne-amŭ despărți,
C'omŭ trece peste hotarŭ,
Șĭ-omŭ trăi fără amarŭ,
Șĭ-omŭ eși din astă țéră,
Șĭ-om trăi fără ocară
In dragoste și-'ntigneală."

Cum și-o cântatŭ așa a și făcutŭ. — Cândŭ nicĭ cu gândulŭ nu gândeai era eșitŭ din satŭ afară, încălecațĭ pe doi armăsarĭ ca și doi bălaurĭ și trecuți peste hotarŭ în altă țéră, unde unŭ popă îi cunună și trăiră multe ḑile fericite și de supărărĭ scutite. — Éră eu cinstițĭ boerĭ și marĭ boerese după ce ședui la masă și vĕ spusei o poveste cam mincinósă:

„mĕ închinŭ cu cântecculŭ,
ca codrulŭ cu frемĕtulŭ,
poftă bună veseliă,
și-mĭ facețĭ parte și mie."

Lugoșŭ, 1886. *Ioanŭ Dologa.*

...rsulŭ la bursa de Viena

din 26 Iulie st. n. 1886

... 4%	106 95
...ârtiă 5%	94.85
...iŭ căilorŭ ferate ...gare	154.60
...mortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune)	101.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	128 50
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	120 —
Bonurĭ rurale ungare	105.29
Bonurĭ cu cl. de sortare	105.10
Bonurĭ rurale Banat-Timişŭ	105.20
Bonurĭ cu cl. de sortare	105.10
Bonurĭ rurale transilvane	105 20
Bonurĭ croato-slavone	105.26
Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	100.—
Imprumutulŭ cu premiu ung.	123.50
Losurile pentru regularea Tisei şi Segedinului	126. —
Renta de hărtiă austriacă	85.25
Renta de arg. austr.	86 10
Renta de aurŭ austr.	120 40
Losurile din 1860	142 20
Acţiunile băncei austro-ungare	873 —
Act. băncei de creditŭ ung.	288.—
Act. băncei de creditŭ austr.	280 70
Argintulŭ —. — Galbinĭ împărătescĭ	5.92
Napoleon-d'orĭ	10.—
Mărcĭ 100 imp. germ.	61.85
Londra 10 Livres sterlinge	126.—

Bursa de Bucuresci.

Cota oficială dela 15 Iulie st. v. 1886.

	Cump.	vênd.
Renta română (5%).	93—	93½
Renta rom. amort. (5%)	97¼	97¾
» convert. (6%)	88¼	88½
Împr. oraş. Buc. (20 fr.)	33—	34—
Credit fonc. rural (7%)	102¼	103—
» „ „ (5%)	87½	86—
» » urban (7%)	100½	101—
» » » (6%)	91½	92—
» » » (5%)	83 —	83¼
Banca naţională a României 500 Lei	1010	1020
Ac. de asig. Dacia-Rom.	265	270
« » » Naţională	215	225
Aurŭ contra bilete de bancă	13.¾	14.00
Bancnote austriace contra aurŭ.	2.02	2.03

Cursulu pieţei Braşovu

din 27 Iulie st. n. 1886.

Bancnote românescĭ	Cump.	8.63	Vênd.	8.64
Argint românesc	»	8.55	»	8.60
Napoleon-d'orĭ	»	9.97	»	10.—
Lire turcescĭ	»	11.27	»	11.30
Imperialĭ	»	10.26	»	10.29
Galbenĭ	»	5.88	»	5.92
Scrisurile fonc. »Albina»	»	100.—	»	101.—
Ruble Rusescĭ	»	122.—	»	123.—
Discontulŭ	»	7—10 % pe anŭ.		

Nr. 600.
1886.

Concursŭ.

La scólele reuniunei fostilorŭ grăniţerĭ din regimentulŭ I românŭ suntŭ de ocupatŭ pe calea concursului următórele staţiunĭ învĕţătorescĭ:

1) Postulŭ de învĕţătorŭ dirigente la scóla din Cugierŭ, comitatulŭ Huniădórei, cu salarŭ anualŭ de 300 fl. v. a. din fondulŭ centralŭ, apoi cuartirŭ şi lemne de focŭ.

2) Totŭ la scóla din Cugierŭ, postulŭ de învĕţătorŭ adjunctŭ, cu salarŭ de 180 fl. precum şi relutŭ de locuinţă, eventualŭ cuartirŭ naturalŭ şi lemne de focŭ după trebuinţă.

3) Postulŭ de învĕţătorŭ secundarŭ la scóla din Mărginenĭ, comitatulŭ Făgăraşului, cu emolumentele: 180 fl. salarŭ, cuartirŭ şi lemne de focŭ. In fine:

4) Postulŭ de învĕţătorŭ adjunctŭ la scóla din Tohanulŭ vechiŭ, comitatulŭ Făgăraşului, pe lângă salarŭ de 150 fl. locuinţă în edificiulŭ celŭ nou alŭ scólei şi lemne de focŭ.

Reflectanţii la aceste posturĭ au sĕ-şĭ substérnă suplicele instruite cu diplome de cualificaţiune atâtŭ din studiele pedagogice câtŭ şi din limba maghiară şi eventualŭ cu alte documente legalĭ, celŭ multŭ până în **15 Augustŭ** a. c. st. n. la:

Comitetulŭ administratorŭ de fondulŭ scolasticŭ alŭ fostilorŭ grăniţerĭ din regim. I. rom. în Sibiiŭ.

2—3

Anunciu de esarendare.

Bunulŭ dela Cutu a seminarului teologicŭ gr. cat. din Blaşiu, aprópe de Sas-Sebeşŭ şi de Mercurea, constatorŭ din 288 jugere 404°☐ locŭ arătorŭ, din 210 jugere 19°☐ fênaţiurĭturĭ şi grădinĭ, din 247 jugere 813°☐ păşune deja segregată, din 9 jugere 140°☐ viiă, mai departe din dreptulŭ regalŭ de cârcĭmăritŭ din Cutŭ, şi la Silvaşiu, precum şi din cârcĭma din Sasŭ-Sebeşŭ, — se dă în arêndă pe calea licitaţiunei publice, pe periodulŭ de 6 (şése) anĭ, începêndŭ din 24 Aprilie 1887 până în 24 aprilie 1893.

Licitaţiunea se va ţiné în 1 Augustŭ a. c. st. n. la 10 óre a. m. în cancelaria advocaturei archidiecesane. — Doritorii de a licita au a depune unŭ vadiu de 10% dela suma de esclamare de 4800 fl. v. a.

Până la începerea licitaţiunei se primescŭ şi oferte sigilate şi provĕdute cu vadiulŭ de 10%.

Condiţiunile de licitaţiune se potŭ vedea în cancelaria subscrisului.

Blaşiu, în 21 Iulie 1886.

Ludovicŭ Csato.
adv. archidiecesanŭ.

2—3

Mersulŭ trenurilorŭ

pe linia **Predealŭ-Budapesta** şi pe linia **Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta** a calei ferate orientale de statŭ reg. ung.

Predealŭ-Budapesta

	Trenŭ de persóne	Tren accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Bucurescĭ	—	4.50	7.45	—
Predealŭ	—	9.32	12.50	—
	—		1.09	—
Timişŭ	—	9.56	1.40	—
Braşovŭ	—	10 20	2.27	—
	6.22	—	2.55	—
Feldióra	7.01	—	3.38	—
Apatia	7.33	—	4.17	—
Agostonfalva	8.01	—	4.47	—
Homorodŭ	8.45	—	5.42	—
Haşfaleu	10.10	—	7.37	—
Sighişóra	10.29	—	8.01	—
	10.39	—	8.21	—
Elisabetopole	11.19	—	9.05	—
Mediaşŭ	11.54	—	9 43	—
Copsa mică	12.12	—	10.02 10.30	—
Micăsasa	12.56	—	10.50	—
Blaşiu	1.30	—	11.29	—
Crăciunelŭ	1.45	—	11.47	—
Teiuşŭ	2.11	—	11.35	—
Aiudŭ	2.55	—	1 04	—
Vinţulŭ de susŭ	3.17	—	1.30	—
Uióra	3.24	—	1.39	—
Cucerdea	3.31	—	2.07	—
Ghirisŭ	4.09	—	3 08	—
Apahida	5.36	—	5.08	—
Cluşiu	5.56	—	5 35	—
	6.16	—	—	8.00
Nedeşdu	6.37	—	—	8.34
Ghirbĕu	6.53	—	—	8.59
Aghirişŭ	7.08	—	—	9.34
Stana	7.34	—	—	10.16
Huiedinŭ	7.55	—	—	11.04
Ciucia	8.35	—	—	12 17
Bucia	8.53	—	—	12.47
Bratca	9.12	—	—	1.21
Rév	9.31	—	—	2.05
Mező-Telegd	10 06	—	—	3.08
Fugyi-Vásárhely	10.25	—	—	3.39
Várad-Velinţe	10.35	—	—	3.55
Oradia-mare	10.41	—	—	4.06
	10.51	—	10.37	—
P. Ladány	12.37	—	1.45	—
Szolnok	2.58	—	5.34	8.22
Buda-pesta	6.00	—	10.05	10.30
Viena	—	—	10.50	—
	3.00	8.50	6.05	—

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ omnibus	Tren accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	—	—	—	—	—
Budapesta	6.47	1.45	3.15	6.20	8.00
Szolnok	10.37	3.44	7.29	9.11	11.40
P. Ladány	1.44	5.21	8.27	11.26	2.31
Oradea mare	5.33	6.41	—	1.28	—
Várad-Velencze	—	—	9.45	2.00	—
Fugyi-Vásárhely	—	—	9.59	2 11	—
Mezō-Telegd	—	7.14	10.28	2.34	—
Rév	—	7.42	11.36	3.18	—
Bratca	—	—	12.10	3.41	—
Bucia	—	—	12.43	4.01	—
Ciucia	—	8.31	1.31	4.26	—
Huiedin	—	9.01	2.56	5.08	—
Stana	—	—	3.29	5.27	—
Aghiriş	—	—	4.00	5.50	—
Ghirbĕu	—	—	4.18	6.02	—
Nedeşdu	—	—	4.36	6.24	—
Cluşiu	10.01	10.28	5.05	6.43	—
	10 26	—	—	7.03	—
Apahida	10.52	—	—	7.26	—
Ghiriş	12.37	—	—	8.51	—
Cucerdea	1.36	—	—	9.31	—
	1.48	—	—	9.43	—
Uióra	1.57	—	—	9.51	—
Vinţulŭ de susŭ	2.06	—	—	9.58	—
Aiudŭ	2.46	—	—	10.24	—
Teiuşŭ	3.01	—	—	10.44	—
Crăciunelŭ	3.45	—	—	11.28	—
Blaşŭ	4.06	—	—	11.44	—
Micăsasa	4.45	—	—	12.18	—
Copşa mic	5.05	—	—	12.36	—
Mediaşŭ	—	—	—	1.22	6.01
Elisabetopole	—	—	—	1.56	6.40
Sigişóra	—	—	—	2.34	7.20
Haşfaleu	—	—	—	3.02	8.01
Homorod	—	—	—	4.41	10.05
Agostonfalva	—	—	—	5.30	11.02
Apatia	—	—	—	6.03	11.37
Feldióra	—	—	—	6.35	12.14
Braşovŭ	1.09	—	—	7.14	1.09
	1.55	5.45	—	—	1.50
Timişŭ	2.53	6.22	—	—	2.48
Predealŭ	3.28	6.47	—	—	3.23
	—	—	—	—	4.56
Bucurescĭ	9.35	11.45	—	—	9.40

Nota: Órele de nópte suntŭ cele dintre liniile gróse.

Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta

	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne
Teiuşŭ	11.09	—	3.56
Alba-Iulia	11.46	—	4.27
Vinţulŭ de josŭ	12.20	—	4.53
Şibotŭ	12.52	—	5.19
Orăştia	1.19	—	5.41
Simeria (Piski)	1.48	—	6.08
Deva	2 35	—	6.39
Branicĭca	3.04	—	7.04
Ilia	3.36	—	7.29
Gurasada	3.50	—	7.41
Zam	4.25	—	8.12
Soborşin	5.09	—	8.49
Bĕrzova	5.56	—	9.29
Conopŭ	6.18	—	9.49
Radna-Lipova	6.57	6.14	10.23
Paulişŭ	7.12	6.30	10.37
Gyorok	7.27	6.47	10.52
Glogovaţŭ	7.56	7.17	11.18
Aradŭ	8.10	7.32	11.32
Szolnok	2.39	—	4 53
	3.16	—	5.10
Budapesta	6.50	—	8.16
Viena	—	—	6.05

Budapesta-Aradŭ-Teiuşŭ.

	Trenŭ de persóne	Trenŭ acceleratŭ	Trenŭ omnibus
Viena	11.00	—	—
Budapesta	8.05	—	8.00
Szolnok	11.02	—	11.40
	11.12	—	12.00
Aradŭ	3.37	—	5.25
Glogovaţŭ	4.13	—	6 19
Gyorok	4.38	—	6.46
Paulişŭ	4.51	—	7.00
Radna-Lipova	5.10	—	7.23
Conopŭ	5.38	—	7.51
Bĕrzova	5.57	—	8.10
Soborşin	6.42	—	5.58
Zam	7.14	—	9.28
Gurasada	7.43	—	9.56
Ilia	8.01	—	10.17
Branicĭca	8.21	—	10.38
Deva	8.47	—	11.05
Simeria (Piski)	9.05	—	11.23
Orăştiă	10.10	—	12.24
Şibotŭ	10.34	—	12.53
Vinţulŭ de josŭ	11.04	—	1.22
Alba-Iulia	11.19	—	1.40
Teiuşŭ	12 05	—	2.24

Aradŭ-Timişóra

	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne
Aradŭ	6.00	—	8.18
Aradulŭ nou	6.23	—	8.32
Németh-Ságh	6.48	—	8.51
Vinga	7.19	—	9.07
Orczifalva	7.38	—	9.20
Merczifalva	7.56	—	9.32
Timişóra	8.42	—	10.09

Simeria (Piski) Petroşenĭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Simeria	—	11.50	2.23
Streiu	—	12.27	3.00
Haţegŭ	—	1.19	3.49
Pui	—	2.10	4.40
Crivadia	—	2.57	5.28
Baniţa	—	3.35	6.07
Petroşenĭ	—	4.04	6.39

Timişóra-Aradŭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Timişóra	6.02	—	5.00
Merczifalva	6.40	—	5.50
Orczifalva	6.52	—	6.07
Vinga	—	—	6.32
Németh-Ságh	—	—	6.53
Aradulŭ nou	—	—	7.24
Aradŭ	—	—	7 40

Petroşenĭ—Simeria (Piski)

	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus	Trenŭ de pers.
Petroşenĭ	6 49	9.33	—
Baniţa	7.27	10.14	—
Crivadia	8.06	10.54	—
Pui	8.50	11.37	—
Haţegŭ	9.31	12 17	—
Streiu	10.16	12.58	—
Simeria	10 53	1.35	—

Tipografia *ALEXI* Braşovŭ. Hârtia din fabrica d-lorŭ Königes & Kopony, Zernescĭ.